

8. SINIF

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

2. Ünite

*Millî Uyanış: Bağımsızlık Yolunda
Atılan Adımlar*

4. I. Dünya Savaşı'nda devletler İttifak ve İtilaf olmak üzere iki gruba ayrılmıştır.

İttifak (Bağlaşma) Devletleri	İtilaf (Anlaşma) Devletleri
Savaştan önce: Almanya, Avusturya-Macaristan, İtalya. Savaş sırasında: Osmanlı Devleti ve Bulgaristan katıldı.	Savaştan önce: İngiltere, Fransa, Rusya. Savaş sırasında: İtalya, ABD, Sırbistan, Yunanistan, Japonya, Brezilya, Portekiz ve Romanya bu gruba katıldı.

Verilen tabloya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Savaş başladıktan sonra her iki gruba da başka devletlerden katılım olmuştur.
- B) Devletler başka devletlerle anlaşarak güç dengesi oluşturmaya çalışmıştır.
- C) Birinci Dünya Savaşı'na en son dahil olan devlet Rusya olmuştur.
- D) Savaş sırasında taraf değiştiren devletler olmuştur.

5. Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti, Rumların bölgede yaptıkları isyanlara ve Yunanların işgaline karşı kurulmuştur. Bölgenin kültürel, ekonomik, nüfus bakımından Türklere ait olduğunu tarihi belgelerle ispatlamak için çalışmalar yapmıştır. Edirne'de iki defa kongre yaparak silahlı direniş kararı almış, gerekirse yerli halktan asker toplanabileceğini ilan etmiştir.

Buna göre Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti;

- I. Bölgenin Türklere ait olduğunu ispat etmeye çalışmıştır.
- II. Bölgesel nitelikte kongreler yapmıştır.
- III. İşgallere karşı silah kullanılabileceğini belirtmiştir.
- IV. Askere alma işlemlerini zorunlu hale getirmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I, II ve III
- D) I, II, III ve IV

6. Sevr Antlaşması'nın bazı maddeleri aşağıda verilmiştir:

- Zorunlu askerlik kaldırılacak, asker sayısı sınırlandırılacak ve ordunun ağır silahı olmayacak.
- Boğazlar; içinde Türklerin bulunmadığı uluslararası bir komisyon tarafından yönetilecek, savaş zamanı dahi bütün gemilere açık olacak.
- Kapitülasyonlardan bütün devletler faydalanacak.
- Azınlıkların hakları genişletilecek.

Bu maddelerden hareketle Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Azınlıklar müslüman halk ile eşit hale getirilmiştir.
- B) Ekonomik bağımsızlığı yok sayılmıştır.
- C) Askerî gücü yok edilmek istenmiştir.
- D) Egemenlik hakları zedelenmiştir.

7. Misakımillî’de alınan,

- İşgal altındaki Arap halkları, özgürce verecekleri oylarla kendi geleceklerine kendileri karar vermelidir.
- Kendi istekleriyle ana vatana katılmış olan Kars, Ardahan ve Batum için gerekirse tekrar halk oylaması yapılabilir.
- Batı Trakya’nın durumu, orada yaşayan halkın serbestçe verecekleri oylarla belirlenmelidir.

kararlarından hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Kapitülasyonlara karşı çıkıldığına
B) Halkın kararına saygı duyulduğuna
C) Uluslararası eşitlik ilkesine vurgu yapıldığına
D) Türk yurdunun sınırlarının çizildiğine

8. Osmanlı Devletinin I. Dünya Savaşı’nda mücadele ettiği bazı cepheler aşağıda tabloda verilmiştir:

Kanal Cephesi	Kafkas Cephesi
Nedeni: Osmanlı Devleti bu cephede İngilizlerin elinde bulunan Mısır’ı geri almak ve Süveyş Kanalı’nın kontrolünü ele geçirip İngiltere’nin sömürgeleriyle olan bağlantısını kesmek için saldırıya geçmiştir. Sonuç: İngilizler’in güçlü bir orduya sahip olmaları, çölün aşırı sıcakları ve susuzluk nedeniyle Osmanlı ordusu yenilmiştir.	Nedeni: Osmanlı Devleti Rusların kontrolündeki Bakü petrollerini ele geçirmek ve Orta Asya’daki Türkleri kendi çatısı altında birleştirmek amacıyla saldırıya geçmiştir. Sonuç: Osmanlı Devleti kış şartları ve aşırı soğuklar nedeniyle bu cephede ağır kayıplar vererek geri çekilmiştir.

Buna göre verilen cephelerin benzer özellikleri arasında;

- Taarruz harekâtında bulunulmuştur.
- Kaybedilmelerinde doğa koşullarının da etkisi olmuştur.
- Daha önce kaybedilen topraklar geri alınmak istenmiştir.

durumlarından hangilerinin yer aldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) I, II ve III

9. I. Dünya Savaşı sırasında İtilaf Devletlerinin Çanakkale Cephesi’ni açmalarının amaçları şunlardır:

- İstanbul’u işgal ederek Osmanlı Devleti’ni teslim almak.
- Karadeniz’i geçerek Ruslara yardım götürmek.
- Savaşa girmeyen devletleri kendi yanlarında savaşa çekmek.

Bu amaçlar dikkate alındığında;

- Rusya’nın henüz İtilaf Devletlerine katılmadığı,
- Osmanlı Devleti’nin stratejik açıdan önemli bir konumda olduğu,
- İtilaf Devletlerinin savaşı kısa sürede bitirmeyi hedeflediği

yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III D) I, II ve III

10. Aşağıda Mondros Ateşkes Antlaşması'nın bazı maddeleri verilmiştir:

- Sınırların korunması ve iç güvenliğin sağlanması için gerekli askerlerin dışında Osmanlı ordusu terhis edilecektir.
- İtilaf Devletleri, güvenliklerini tehdit eden stratejik noktaları işgal edebilecektir.
- Boğazlar açık olacak ve İtilaf Devletleri tarafından işgal edilecektir.
- Tüm telsiz ve telgraf hatlarının kontrolü, Toros tünelleri ve bütün demiryollarının denetimi İtilaf Devletlerine bırakılacaktır.

Bu maddelerden hareketle aşağıdakilerden hangisinin amaçlandığı söylenemez?

- A) Anadolu'da çıkabilecek azınlık isyanlarının engellenmesi
- B) Haberleşme ve ulaşımın kontrol altına alınması
- C) Anadolu ve Rumeli bağlantısının kesilmesi
- D) Osmanlı Devleti'nin savunmasız bırakılması

11. Reis Bey başını salladı:

"Elbette. En mühimi de etrafınıza Kuvayımilliye'nin çete olmadığını, Kurtuluş Ordusu'nun çekirdeği olduğunu yaymaktır. Eli silah tutanlar gider katılır, kalanlar da karınca kararınca para ve mal yardımında bulunur. Aranızda bir heyet kurun; üç beş kuruş, bir kalıp sabun, bir çift çorap, bir çaputun bile değeri vardır. Toplayın, verin. Önümüz kış. Düşman boyuna ilerliyor. Yakında büyük çarpışmalar başlayacak. Ne kadar kuvvetli olursak o kadar dayanabiliriz. Dayandıkça da derlenip toparlanırsınız..."

"Küçük Ağa" romanından alınan bu parçadan hareketle Kuvâ-yı Millîye birlikleri ile ilgili;

- I. ihtiyaçlarını halktan karşılamaktadır,
- II. düşmanı yurttan atacak güçtedir,
- III. halktan oluşan direniş kuvvetleridir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

12. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra Anadolu'nun bazı bölgelerinde millî varlığa karşı zararlı cemiyetler kurulmuştur. Bu cemiyetlerin bazılarının, kuruluş nedenleri ve etkinlikleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Mavri Mira	Etnik-i Eterya ve Pontus Cemiyetleri
Yunan Hükümeti için çalışan ve Bizans İmparatorluğu'nu yeniden kurma amacı taşıyan cemiyet bu amaç doğrultusunda Trakya, İstanbul ve Batı Anadolu'yu Yunanistan'a katmayı hedefliyordu.	Karadeniz'de Samsun-Trabzon merkezli bir Pontus Rum Devleti kurmayı amaçlayan bu iki cemiyete mensup olan yerli Rumlar silahlanarak eşkıyalık yapmış ve Yunan ordularını desteklemiştir.

Bu bilgilere göre, sözü edilen cemiyetlerle ilgili;

- I. Milliyetçilik fikri doğrultusunda hareket ettikleri,
- II. Anadolu'daki Türk varlığını yok saydıkları,
- III. Tüm azınlıkları tek çatı altında toplamaya çalıştıkları

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

Verilen görselden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İngilizler Anadolu'daki Rumlara destek olmuşlardır.
- B) Milli Mücadelenin gerekçesi ve yöntemi kararlaştırılmıştır.
- C) Mustafa Kemal bağımsızlık amacıyla Samsun'a çıkmıştır.
- D) Mondros Ateşkesi sonrası Anadolu'da işgaller yaşanmıştır.

14. Erzurum Kongresi'nde alınan,

- Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, bölünemez.
- Kuva-yı Milliye'yi tek kuvvet olarak tanımak ve millî iradeyi hakim kılmak esastır.
- Manda ve himaye kabul edilemez.

kararlarından hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yönetim sisteminin değiştirileceğine işaret edilmiştir.
- B) Osmanlı Hükûmeti'nin denetlenmesi amaçlanmıştır.
- C) "Vatanın bütünlüğü" ilkesine vurgu yapılmıştır.
- D) "Tam bağımsızlık" ilkesi dile getirilmiştir.

15. Mustafa Kemal Paşa, Erzurum Kongresi'nin açılış konuşmasında ulusal egemenliğe dayanan bir millet meclisi meydana getirilmesi ve gücünü millettten alacak bir hükümetin kurulması gerektiğinden bahsetmiştir.

Buna göre kongrenin aşağıdaki kararlarından hangisinin bu doğrultuda alındığı söylenebilir?

- A) Manda ve himaye kabul edilemez.
- B) Millî sınırları içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz.
- C) Kuvâ-yı Millîye'yi etkin ve millî iradeyi hâkim kılmak esastır.
- D) Hristiyan azınlıklara siyasi hâkimiyet ve sosyal dengemizi bozacak ayrıcalıklar verilemez.

16. Mustafa Kemal Paşa, Milli Mücadele ruhunu "Söylev" adlı eserinde şöyle tanımlamıştır:

"Millet fertleri; yalnız düşman karşısında bulunanlar değil, köyde, evinde, tarlasında bulunan herkes silâhla vuruşan savaşçı gibi kendini vazifeli sayarak bütün varlığını yalnız mücadeleye verecekti. Bütün maddî ve manevî varlığını yalnız vatan savunmasına vermekte ağır davranan milletler, savaş ve çarpışmayı gerçekten göze almış ve başarabileceklerine inanmış sayılmazlar."

Mustafa Kemal Paşa'nın bu sözlerinden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Vatan savunmasında maddi imkânların kullanılmasına öncelik verilmelidir.
- B) Halkın çatışma bölgelerinden uzak, güvenli alanlara taşınması gereklidir.
- C) Düşman karşısında askerî birliklerin mücadele etmesi yeterlidir.
- D) Topyekûn mücadeleyi benimseyen milletler başarılı olacaktır.

- 17.

Milletin kurduğu devletin ve hükümet teşkilatının, vatandaşlara karşı yükümlü olduğu vazifeleri ve yetkileri vardır. Bu vazife ve yetkiler şöyle sıralanabilir: Memleket içinde, güvenliği ve adaleti sağlayarak ve devam ettirerek vatandaşların her çeşit hürriyetini güven altında bulundurmak. Dış siyaset ve diğer milletlerle olan ilişkileri iyi idare ederek ve her çeşit savunma kuvvetlerini, daima hazır tutarak milletin bağımsızlığını güven altında bulundurmak.

Mustafa Kemal Atatürk

Atatürk'ün sözlerinden hareketle devletin görev ve sorumlulukları içerisinde,

- I. Kişi hak ve özgürlüklerini güvence altına almak
- II. Halkı iç ve dış tehditlere karşı korumak
- III. Bağımsızlığın devamı için mücadele etmek

hedeflerinden hangileri yer alır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

18. Mustafa Kemal Paşa, hazırlamış olduğu Amasya Genelgesi'ne ait taslak için; Ali Fuat Bey, Rauf Bey, Refet Bey ve Erzurum'da bulunan Kazım Paşa'nın da görüş ve onayını almıştır. Tarihe Amasya Genelgesi olarak geçen bu ihtilal beyannamesinin öne çıkan maddeleri ise şunlardır:

- Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir.
- Osmanlı hükümeti üzerine aldığı sorumluluğu yerine getirememektedir.
- Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.

Metne göre Amasya Genelgesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı hükümet üyeleri değiştirilmiştir.
- B) Milli Mücadelenin gerekçesi belirtilmiştir.
- C) Genelge kararları kişisellikten çıkarılmıştır.
- D) Milli Mücadelenin yol haritası belirlenmiştir.

19. Aşağıdaki tabloda Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'nda kendi sınırları içinde savaştığı bazı cepheler ve bu cephe-lerin açılma nedenleri verilmiştir.

Cephe	Açılma Nedeni
Çanakkale Cephesi	İtilaf Devletlerinin, müttefiki olan Rusya'ya yardım götürmek istemesi
Kanal Cephesi	İngiltere'nin, sömürgeleriyle olan bağlantısının kesilmek istenmesi
Irak Cephesi	İngiltere'nin, Musul petrollerine sahip olmak ve Rusya'ya Kafkasya üzerinden yardım götürmek istemesi

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İngiltere ile farklı cephelerde savaş yapılmıştır.
- B) Osmanlı Devleti, Kanal Cephesi'nde başarılı olmuştur.
- C) Osmanlı Devleti, coğrafi olarak önemli bir konumdadır.
- D) Cephelerin açılmasında ekonomik nedenler de etkilidir.

20. 23 Nisan 1920'de açılan TBMM; ulusal bağımsızlığı öngördüğü için İtilaf Devletleri'ni, ulusal egemenliği öngördüğü için de Osmanlı yönetimini rahatsız etmiştir. Bu rahatsızlıktan dolayı İstanbul Hükûmeti ve İtilaf Devletleri, Türk halkını TBMM'ye karşı kışkırtmış; bu da Anadolu'nun dört bir yanında isyanların çıkmasına neden olmuştur. Bu isyanlar yeni kurulan TBMM için bir otorite sınavı olmuş ve sonuçta TBMM, ayaklanmaları bastırmayı başarmıştır.

Buna göre,

- I. TBMM'yi yıpratmak için girişimlerde bulunulmuştur.
- II. Ayaklanmaların bastırılması TBMM'nin otoritesini sağlamlaştırmıştır.
- III. İstanbul Hükûmeti ve İtilaf Devletleri TBMM'nin karşısında yer almıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

21. İtilaf Devletleri Mondros Mütarekesi'nin 7. maddesini bahane ederek Anadolu'yu işgale başlamışlardır. Buna karşılık Mustafa Kemal 1919 yılında Havza Genelgesi'nde bu işgallerin protesto edilmesini, mitingler yapılmasını fakat bu faaliyetlerde azınlıklara kötü davranılmaması gerektiğini belirtmişti.

Buna göre Mustafa Kemal'in aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söylenemez?

- A) Azınlıklara ayrıcalık tanımayı
- B) Halkta millî bilinci uyandırmayı
- C) İşgallerin genişlemesini önlemeyi
- D) İşgallere karşı kamuoyu oluşturmayı

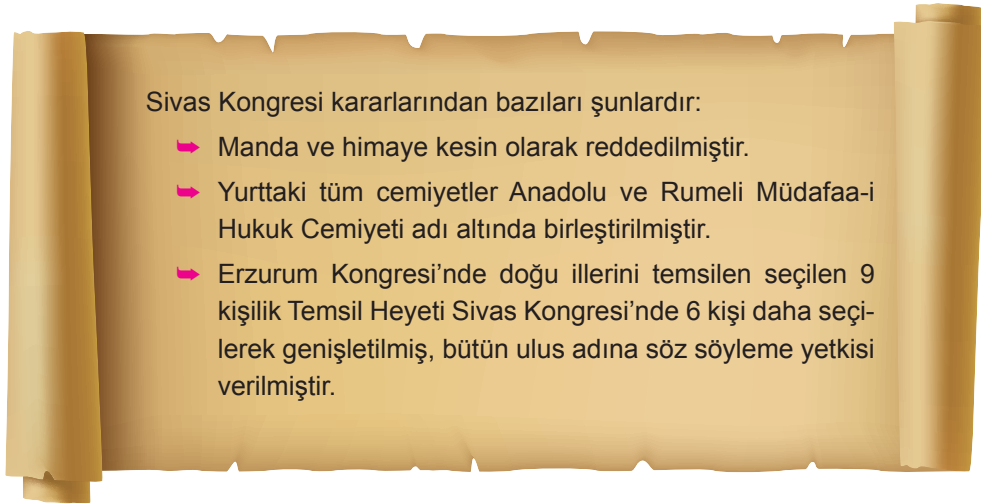
22. Osmanlı Mebusan Meclisi'nde alınan Misakımillî kararlarından bazıları şunlardır:

- Mondros Ateşkes Antlaşması imzalandığı sırada işgal edilmemiş olan bölgelerin tümü, ayrılmaz bir bütündür.
- Batı Trakya'nın durumu, orada yaşayan halkın serbestçe vereceği oylarla belirlenmelidir.
- Tam bağımsızlığın sağlanabilmesi için millî ve ekonomik gelişmemizi engelleyen her türlü siyasi, adli ve mali sınırlamalar kaldırılmalıdır.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Kapitülasyonlara karşı çıkmıştır.
- B) Türk yurdunun sınırları belirlenmiştir.
- C) Ulusal egemenliğe vurgu yapılmıştır.
- D) Batı Trakya'nın geleceği, halkın iradesine bırakılmıştır.

23.

Kongre kararlarına göre;

- I. Temsil Heyeti bütün vatani temsil eder hâle getirilmiştir.
- II. Ulusal örgütlenme tüm vatani kapsayacak şekilde genişletilmiştir.
- III. Tam bağımsızlık hedeflenmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

24. “Temel ilke, Türk milletinin haysiyetli ve şerefli bir millet olarak yaşamasıdır. Bu ilke, ancak tam istiklale sahip olmakla gerçekleştirilebilir. Ne kadar zengin ve bolluk içinde olursa olsun, istiklalden yoksun bir millet, medeni insanlık dünyası karşısında uşak olmak mevkiinden yüksek bir muameleye layık görülemez. Yabancı bir devletin koruyup kollayıcılığını kabul etmek, insanlık vasıflarından yoksunluğu, güçsüzlük ve miskinliği itiraftan başka bir şey değildir. Gerçekten de bu seviyesizliğe düşmemiş olanların, isteyerek başlarına bir yabancı efendi getirmelerine asla ihtimal verilemez.”

Mustafa Kemal Atatürk’ün bu sözünden hareketle,

- I. Manda ve himaye altında olmayı acizlik olarak kabul etmiştir.
- II. Bağımsızlığın zenginlik ve güçle gerçekleşebileceğini savunmuştur.
- III. Saygın ve onurlu yaşama tam bağımsızlıkla kavuşulabileceğini belirtmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

25. “Bir ulus, sımsıkı birbirine bağlı olmayı bildikçe yeryüzünde onu dağıtabilecek bir güç düşünülemez.”

Mustafa Kemal Atatürk bu sözü ile aşağıdakilerden hangisinin önemine vurgu yapmıştır?

- A) Millî birlik ve beraberlik B) Teşkilatçılık
C) Millî egemenlik D) Tam bağımsızlık

26. **ERZURUM KONGRESİ**

Toplanma Amacı	Doğu Anadolu’da kurulmak istenen Ermeni Devleti’ne karşı mücadele etmek
Alınan Kararlardan Bazıları	- Her türlü yabancı işgaline karşı Osmanlı Hükûmetinin dağılması durumunda hep birlikte direniş ve savunma yapılacaktır. - Hristiyan azınlığa, siyasi egemenliğimizi ve sosyal dengemizi bozucu ayrıcalık verilemez. - Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz. - Manda ve himaye kabul olunamaz.

Buna göre Erzurum Kongresi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İstanbul Hükûmeti ile birlikte hareket edilmiştir.
B) Tüm yurdu ilgilendiren kararlar alınmıştır.
C) Toplanış amacı bakımından bölgeseldir.
D) Tam bağımsızlık ilkesi vurgulanmıştır.

27. 23 Nisan 1920’de açılan Büyük Millet Meclisi bir savaş meclisi olmasından ötürü yasama, yürütme ve yargı yetkilerinin tümünü kendinde toplamıştır. Üyeleri tamamen Türklerden oluşan mecliste farklı düşüncelere sahip milletvekilleri olmasına rağmen partileşme olmamış, bütün milletvekilleri millî iradeye saygılı bir şekilde, görüşlerini özgürce ifade edebilmiş, ülkenin çıkarlarını savunma konusunda birleşmişlerdir. Bununla birlikte Meclis, işgalcilerin ve İstanbul’daki yönetimin baskılarına boyun eğmeden millî çıkarları korkusuzca savunmuş; karşılaştığı pek çok sıkıntıya rağmen çalışmasını bir an bile durdurmamıştır.

Buna göre Büyük Millet Meclisinin,

- I. olağanüstü yetkilere sahip,
- II. demokratik,
- III. millî

özelliklerinden hangilerine sahip olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

28. Temsil Heyeti adına Mustafa Kemal'in İstanbul Hükûmeti adına ise Bahriye Nazırı Salih Paşa'nın katıldığı Amasya Görüşmeleri'nde alınan kararlardan bazıları şunlardır:

- Vatanın bütünlüğünün ve bağımsızlığının korunması esastır.
- Müslüman olmayan topluluklara siyasi ve sosyal dengemizi bozacak haklar verilmeyecektir.
- Mebusan Meclisi açılacak ve milletvekili seçimleri serbestçe yapılacaktır.

Buna göre Amasya Görüşmeleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Millî iradenin yönetime yansıtılması amaçlanmıştır.
- B) İstanbul Hükûmeti, Temsil Heyetini resmen tanımıştır.
- C) Toplumda kültürel birlikteliğin sağlanmasına çalışılmıştır.
- D) Bağımsızlığı tehdit edecek tüm girişimlere karşı çıkmıştır.

29. Mustafa Kemal, Millî Mücadele Dönemi'nde basın-yayın kuruluşlarına ayrı bir ehemmiyet veriyordu. Özellikle halkın Millî Mücadele etrafında teşkilatlanmasında basın-yayın kuruluşları ayrı bir önem arz ediyordu. Millî Mücadele'ye karşı olan azınlıklar ve İstanbul Hükûmeti ellerindeki basın gücünü sonuna kadar kullanıyor ve Millî Mücadele'yi yıpratmak için her türlü yalan haberi Anadolu'nun en ücra kasabalarına kadar ulaştırıyordu. Bu ortamda halkın Millî Mücadele etrafında birleşmesi için doğru haber alması gerekiyordu. Bu nedenle Mustafa Kemal ilk olarak 14 Eylül 1919'da İrade-i Millîye gazetesinin, 10 Ocak 1920'de Hâkimiyet-i Millîye gazetesinin, 6 Nisan 1920'de ise Halide Edip ve Yunus Nadi ile birlikte Anadolu Ajansının kurulmasına katkı sağladı. Mustafa Kemal bu girişimleri ile hem milleti ortak düşünceler etrafında birleştirmiş hem de Millî Mücadele Dönemi'nde alınmış olan bazı kararların millete ulaşmasını sağladı.

Buna göre basın-yayın kuruluşlarının Millî Mücadele'ye katkıları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Millî Mücadele lehine kamuoyu oluşturmuşlardır.
- B) Halkın örgütlenmesini sağlamak için çalışmışlardır.
- C) Millî birlik ve beraberliğin sağlanmasında etkili olmuşlardır.
- D) Millî Mücadele'nin haklılığını uluslararası yayınlarla savunmuşlardır.

30. **Mondros Ateşkes Antlaşması Sonrası Yaşanan İşgaller Karşısında**

İstanbul Hükûmeti'nin Görüşü	Halkın Görüşü
Damat Ferit Hükûmeti'ne göre işgaller geçiciydi. Bu nedenle işgallere karşı sessiz kalınmalıydı. İtilaf Devletleri'ni kızdıracak tutum ve davranışlardan kaçınılmalıydı. Barış antlaşması imzalanıncaya kadar İtilaf Devletleri'ne karşı uzlaşmacı bir politika izlenmeliydi.	Türk halkı, vatanını korumak ve bağımsızlığını elde etmek için harekete geçti. Ülkenin çeşitli yerlerinde halk, cemiyetler kurarak ülke topraklarının işgal edilmesini telgraf- lar çekerek ve mitingler düzenleyerek protesto etmeye başladı. Aynı zamanda işgalcilere karşı vatan topraklarını savunmak için silahlı direniş kuvvetlerini kurdular.

Verilen bilgilerden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisi söylenemez?

- A) İstanbul Hükûmeti ile halk arasında görüş ayrılığı vardır.
- B) Türk halkı vatan topraklarını korumak için teşkilatlanmıştır.
- C) Ülkenin kurtuluşu için bağımsızlık anlayışından uzak fikirler vardır.
- D) İstanbul Hükûmeti'ne göre milletin istiklalini milletin kararı kurtaracaktır.

31. Aşağıda Birinci Dünya Savaşı sırasında devletlerin durumunu gösteren harita verilmiştir.

Verilen haritadan,

- I. Askerî üstünlük itilaf Devletlerindedir.
- II. Devletler arasında bloklaşmalar görülmektedir.
- III. Denizlerde hâkimiyet, İttifak Devletlerinin elindedir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I, II ve III

32. Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti Sivas Valisi Reşit Paşa'nın eşi Melek Reşit Hanım ve arkadaşları tarafından Sivas'ta kurulmuş, kısa sürede Anadolu'nun çeşitli şehirlerinde merkeze bağlı birçok şubesi açılmıştır. Düşman işgallerini büyük bir hassasiyet ve dikkatle izleyerek İtilaf Devletleri ve İstanbul Hükûmeti'ne karşı zaman zaman protestonameler yayımlayan, millî orduya para ve mal yardımı kampanyaları açan, Millî Mücadele için Anadolu'ya geçenlere kutlama mesajları gönderen bu cemiyet, Türk kadınlığının iftihar edeceği büyük hizmetler görmüştür. Cemiyet, Atatürk'ün büyük takdirini kazanmıştır.

Buna göre Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bölgesel kurtuluşu hedeflemiştir.
B) Millî Mücadele'ye katılımı teşvik etmiştir.
C) Örgütlü bir şekilde faaliyette bulunmuştur.
D) Ordunun ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmıştır.

33.

I. Dünya Savaşı Öncesi Avrupa (1914)

I. Dünya Savaşı Sonrası Avrupa (1918)

Bu görsellerden hareketle I. Dünya Savaşı sonrası durumla ilgili,

- I. Avrupa'nın siyasi haritası değişmiştir.
- II. Almanya sınırlarını genişletmiştir.
- III. Yeni devletler kurulmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) I, II ve III

34. Aşağıdaki metinde Amiral Bristol Raporu'ndan bir kesit yer almaktadır:

"...İngiliz Hükûmeti liderlerinin kamuoyu önünde verdikleri demeçlerde, İzmir ve çevresindeki bölge nüfusunun çoğunluğunun Rum olduğu, dolayısıyla Yunan koruyuculuğu altında bulunması gerektiği ile ilgili iddialar, gerçeklerle bağdaşmamaktadır. Bazı kıyı kentlerinde, örneğin Ayvalık ve benzeri yerlerde yaşayanların çoğu Rum'du ama bunların çevresindeki bölgeler neredeyse tamamen Türk'tü. İzmir kentinde bile en yetkili kişiler ahali çoğunluğunun Rum olduğunu söyleyemezler. İzmir çevresinde, iç bölgelerde halk tamamen Türk'tür. Yunan işgalinden sonra Aydın demir yoluyla Balçık'tan Ormu-lu'ya kadar boşalmış bölgeyi görmek, bu durumun açık bir örneğidir. Yunan kuvvetleri tarafından buralarda ayakta bir ev, köy bırakılmamıştır. Tarlalarda ürün toplayan bir kişi görülmemektedir. Ürün terk edilmiş ve çürümektedir. Bölge halkı, evlerini bırakıp bölgeyi terk etmiştir."

Bu metinden,

- I. Rapor, Türklerin haklılığını ortaya koymuştur.
- II. İngiliz Hükûmeti, kamuoyunu yanlış yönlendirmiştir.
- III. Yunanlar Wilson Prensiplerine uygun hareket etmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

35. Erzurum Kongresi kararlarından bazıları şunlardır:

- Kuvayımilliye'yi etken, millî iradeyi egemen kılmak esastır.
- Manda ve himaye kabul olunamaz.
- Mebusan Meclisinin bir an önce toplanması ve hükûmet işlerinin meclis denetiminde sürdürülmesini sağlamak için çalışılacaktır.
- Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz.

Buna göre Erzurum Kongresi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ülke bütünlüğünün korunacağı belirtilmiştir.
B) Millî iradenin yönetime yansması hedeflenmiştir.
C) Bağımsızlığın kayıtsız şartsız sağlanacağı ifade edilmiştir.
D) İstanbul Hükûmeti'nin temsil gücünün artırılması amaçlanmıştır.

36. İtilaf Devletleri ile İstanbul Hükûmeti arasında imzalanan Sevr Antlaşması'nın bazı maddeleri şunlardır:

- Boğazlar uluslararası bir komisyonun denetiminde olacak ve bütün devletlerin gemilerine açık bulundurulacaktır.
- Antalya, Burdur, Konya ve Isparta çevreleri İtalya'ya verilecektir.
- Irak, Ürdün, Filistin ve Hicaz İngiliz mandasına bırakılacaktır.

Buna göre Sevr Antlaşması ile ilgili,

- I. Türk tarafının Boğazlar üzerindeki egemenlik hakları kısıtlanmıştır.
II. Türk milletinin bağımsızlığının korunması amaçlanmıştır.
III. Misakımillî'ye aykırı maddeler içermektedir.

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

37.

Pontus Rum Cemiyeti Karadeniz Bölgesi'nde Samsun merkez olmak üzere bir Pontus Rum Devleti kurmayı amaçlamaktaydı. Bu doğrultuda kurdukları çetelerle Türk köylerini basarak Türklerin göç etmeleri için çalışıyor ve Yunanistan'dan getirdikleri göçmenleri bölgeye yerleştiriyorlardı.

Cemiyetin bu çalışmaları Wilson İlkeleri'nin,

- I. Yenilen devletlerden savaş tazminatı ve toprak alınmayacak.
II. Osmanlı Devleti'nin Türklerin çoğunlukta olduğu bölgelerine kesin egemenlik hakkı tanınacak, Türk olmayan milletlere ise kendi kendini yönetme hakkı verilecek.
III. Denizlerin karasuları dışında kalan bölümleri, savaşta ve barışta herkesin özgür ve serbest kullanımına açık olacak.

maddelerinden hangilerini gerçekleştirmeye yöneliktir?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) I, II ve III

38. Aşağıda İngiliz ve Rus hükümdarlarının I. Dünya Savaşı öncesinde Osmanlı Devleti ile ilgili görüşlerine yer verilmiştir.

Sanayi İnkılabı'nı ilk gerçekleştiren ve en fazla sömürgeye sahip olan devletiz, "üzerinde güneş batmayan ülke" olarak tanındık. Sömürgelerimizi diğer devletlere kaptırmak için güçlü bir donanmamız vardı. Osmanlının elindeki Orta Doğu petrol alanları, oldukça ilgimizi çekiyordu.

İngiltere Kralı
V. George (Corc)

En büyük amacımız Osmanlı yönetimindeki Boğazları ele geçirip sıcak denizlere inmekti. Balkanlarda hâkimiyet kurmaya çalıştık. Osmanlı topraklarında yaşayan ve soydaşlarımız olan Slavları kendi amaçlarımız doğrultusunda yönlendirdik.

Rus Çarı
II. Nikola

Buna göre aşağıdakilerden hangisi İngiltere ve Rusya'nın Osmanlı Devleti üzerindeki amaçlarından biri değildir?

- A) Balkanlarda isyanlar çıkarmak
- B) Yer altı kaynaklarını ele geçirmek
- C) Kendi yanlarında savaşa çekmek
- D) Panslavizm politikasını gerçekleştirmek

39. Mustafa Kemal, halkı işgallere karşı bilinçlendirmek amacıyla yayımladığı Havza Genelgesi'yle,

- İzmir'in işgali başta olmak üzere mitingler düzenlenerek işgallerin protesto edilmesini
- Gösteriler sırasında Hristiyan halka karşı herhangi bir saldırı ve düşmanlık yapılmamasını
- İstanbul Hükûmeti ve büyük devletlerin temsilcilerine protesto telgrafları çekilmesini
- Askerî ve millî teşkilatların hiçbir şekilde kapatılmamasını, komutaların devredilmemesini, silah, cephane ve diğer araçların hiçbir şekilde elden çıkarılmamasını istedi.

Buna göre Mustafa Kemal'in, Havza Genelgesi ile aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söylenemez?

- A) Osmanlı ordusunun dağıtılmasını önlemeyi
- B) Mebusan Meclisi seçimlerinin güvenli bir ortamda yapılmasını
- C) İşgallerin haksızlığı konusunda halkın bilinçli hareket etmesini
- D) Halkın toplumsal karışıklığa meydan verecek girişimlerden uzak durmasını

40. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra Osmanlı ordusunun dağıtılması, ülkenin dört bir yandan işgal edilmesi ve Osmanlı Hükûmetinin işgallere sessiz kalması üzerine Türk halkının bir araya gelerek oluşturduğu bölgesel direniş kuvvetlerine Kuvâ-yı Millîye adı verilmiştir. Bu düzensiz birlikler aslında Türk halkının işgalcilere ve İstanbul Hükûmetine karşı en tabii tepkisi sonucunda ortaya çıkmıştır. Ana hatlarıyla Kuvâ-yı Millîye'yi oluşturan gruplar şunlardır:

- 1- Subaylar ve bürokratlar
- 2- Efeler ve zeybekler
- 3- Çeşitli mesleklere mensup gönüllüler
- 4- Din adamları ve halkın ileri gelenleri
- 5- Köylüler

Buna göre Kuvâ-yı Millîye birlikleri için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İşgalci güçlerin Anadolu'dan çıkarılmasını sağlamıştır.
- B) Türk halkının içinde bulunduğu koşullar sonucunda oluşmuştur.
- C) Toplumun farklı kesimlerinden insanların katılımıyla kurulmuştur.
- D) Ortaya çıkmasında Türk halkının vatanseverlik ve milliyetçilik duyguları etkili olmuştur.

41.

Anadolu Ajansının İlk Haberi!

12 Nisan 1920

“Devlet merkezimizin düşman işgali altına geçmesi üzerine Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin azim ve kararlılığı içinde yiğitçe harekete geçtiği şu sıralarda din ve vatan kardeşlerimizin en doğru haber ve bilgiler alabilmelerini sağlamak için kurulan Anadolu Ajansı, bugünden itibaren göreve başlıyor.”

Anadolu Ajansının bu ilk haberine göre;

- I. Halkın işgallere karşı direniş gösterdiği,
- II. Bağımsızlık mücadelesine katılımın artırılmak istendiği,
- III. Millî Mücadele'nin haklılığının anlatılmaya çalışıldığı

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

42. Milliyetçilik düşüncesinin etkisiyle Osmanlı Devleti ve Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun yönetimi altında yaşayan milletler, kendi devletlerini kurmak için isyan etmişti. Bu isyanlar Balkanlardaki Slavları kendi yönetimi altında birleştirmek isteyen Rusya tarafından da destekleniyordu. Bunun yanı sıra Rusya'nın sıcak denizlere inmek için Boğazları ve İstanbul'u ele geçirme gibi projeleri de vardı. Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ve Osmanlı Devleti ise Rusya'nın bu hayallerinin önüne geçebilmek için Almanya ile yakınlaşmak zorunda kalmıştı.

Bu duruma göre milliyetçilik fikrinin aşağıdaki gelişmelerden hangisine neden olduğu söylenemez?

- A) Devletler arasında ittifakların oluşmasına
- B) Sömürgecilik hareketlerinin başlamasına
- C) Balkanlarda hâkimiyet mücadelesinin yaşanmasına
- D) Çok uluslu devletlerde bağımsızlık hareketlerinin ortaya çıkmasına

43.

MİLLÎ MÜCADELE'DEKİ TARİHÎ KARARLAR

Havza Genelgesi 28 Mayıs 1919 Anadolu'daki işgaller protesto edilmelidir.	Amasya Genelgesi 22 Haziran 1919 Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.	Erzurum Kongresi 23 Temmuz 7 Ağustos 1919 Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, bölünemez.
Sivas Kongresi 4-11 Eylül 1919 Kuvâ-yı Millîye'yi tek kuvvet tanımak ve millî iradeyi hâkim kılmak esastır.	Misak-ı Milli 28 Ocak 1920 Siyasi, adli ve mali gelişmemize engel olacak sınırlamalar kaldırılacaktır.	Teşkilat-ı Esasiye Kanunu 20 Ocak 1921 Egemenlik kayıtsız, şartsız milletindir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Tam bağımsızlık ve toprak bütünlüğünü amaçlayan kararlar alınmıştır.
- B) Mücadelede halkın iradesine ve katılımına önem verilmiştir.
- C) İşgalci kuvvetlere karşı uzlaşmacı bir tavır sergilenmiştir.
- D) Yeni bir Türk devletinin temelleri atılmıştır.

44. Nutuk'ta Havza Genelgesi ile ilgili şu bilgilere yer verilmiştir:

"İzmir'in ve ne yazık ki Manisa ve Aydın'ın işgali, gelecekteki tehlikeyi daha açık hissettirmiştir. Ülke bütünlüğümüzün korunması için ulusal coşkunun daha canlı olarak gösterilmesi ve devam ettirilmesi gerekmektedir. Yaşayışımızda ve ulusal bağımsızlığımızda gedikler açan işgal ve kendi topraklarına katma gibi olaylar bütün ulusa kan ağlatmaktadır. Üzüntüler ve acılar dindirilemiyor. Sindirilemez ve katlanılamaz olan bu durumun derhâl giderilmesinin bütün uygar uluslarla büyük devletlerin adalet ve etkisinden sabırsızlıkla beklendiğini göstermek amacıyla, önümüzdeki hafta içinde büyük ve heyecanlı mitingler yapılarak ulusal gösterilerde bulunulması ve düzenlenen ulusal gösterilerde terbiye ve ağırbaşlılığın titizlikle korunması ve Hristiyan halka karşı saldırı, gösteri ve düşmanlık gibi tavırlar alınmaması zorunludur."

Bu bilgiden aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İşgallerin artacağına dair endişe duyulmaktadır.
- B) Yeni bir devletin kurulması gerektiği ifade edilmiştir.
- C) Vatanın bağımsızlığının tehlikede olduğu belirtilmiştir.
- D) Düzenlenecek mitinglerle millî bilinç uyandırılmak istenmiştir.

45. Mustafa Kemal'in işgaller karşısındaki düşünceleri şöyledir:

"...Türk ata yurduna ve Türk'ün bağımsızlığına saldıranlar kimler olursa olsun onlara bütün ulusça silahlı olarak karşı çıkmak ve onlarla savaşmak gerekiyordu. Bu önemli kararın bütün gereklerini ilk gününde açıklamak elbette yerinde olamazdı. Uygulamayı birtakım evrelere ayırmak ve olaylardan yararlanarak ulusun duygu ve düşüncelerini hazırlamak ve adım adım ilerleyerek amaca ulaşmaya çalışmak gerekiyordu..."

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili,

- I. Vatanın bir bütün olarak savunulması gerektiğini belirtmiştir.
- II. Egemenliğin millete ait olduğunu vurgulamıştır.
- III. Mücadelenin belirli bir plan dâhilinde yürütülmesi gerektiğini savunmuştur.
- IV. Türk halkının işgaller karşısında bilinçlenmesini amaçlamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I, II ve III
- B) I, II ve IV
- C) I, III ve IV
- D) II, III ve IV

46. Aşağıda millî varlığa düşman cemiyetlerden bazıları verilmiştir.

İngiliz Muhipleri Cemiyeti

Osmanlı Devleti'nin İngiltere'nin koruması altında varlığını devam ettirmesi gerektiğini savunmuştur.

Wilson Prensipleri Cemiyeti

ABD gibi güçlü bir devletin koruyuculuğunda Osmanlı Devleti'nin kurtulabileceği düşüncesini savunmuştur.

Verilen bilgilere göre bu cemiyetlerin;

- I. bağımsızlık,
- II. manda ve himaye,
- III. sömürgecilik

düşüncelerinden hangilerine ters düştüğü söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III